31996D0706

L 325/20 *EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS* 1996 12 14

TARYBOS SPRENDIMAS

1996 m. gruodžio 6 d.

dėl ekonominių ir socialinių struktūrų pagal Europos ir Vidužemio jūros regiono valstybių partnerystę (MEDA) reformos pagalbinių finansinių ir techninių priemonių orientacinių programų gairių patvirtinimo

(96/706/EB)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 1996 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1488/96 dėl finansinių ir techninių priemonių, remiančių (MEDA) ekonominių ir socialinių struktūrų reformą pagal Europos – Vidužemio jūros regiono valstybių partnerystę [1], ypač į jo 9 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

kadangi Komisijai būtina atsižvelgti į Audito Rūmų ataskaitų apie Vidužemio jūros regiono partnerių bendradarbiavimą išvadas ir rekomendacijas;

kadangi Reglamento (EB) Nr. 1488/96 9 straipsnis numato, kad Taryba Komisijos siūlymu patvirtina orientacinių programų gaires, kurios apibrėžia svarbiausius bendradarbiavimo su Vidužemio jūros regiono partneriais tikslus;

kadangi 1995 m. kovo 8 d. Komisija pateikė komunikatą „Europos Sąjungos Vidužemio jūros regiono politikos stiprinimas – pasiūlymai dėl Europos ir Vidužemio jūros regiono valstybių partnerystės įgyvendinimo“;

kadangi Barselonos deklaracijoje buvo įkurta Europos ir Vidužemio jūros regiono valstybių partnerystė, skirta priimti iššūkius, su kuriais susiduria regionas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Patvirtinamos ekonominių ir socialinių struktūrų pagal Europos ir Vidužemio jūros regiono valstybių partnerystę reformos pagalbinių finansinių ir techninių priemonių orientacinių programų (MEDA orientacinės programos) gairės, pateikiamos šio sprendimo priede.

2 straipsnis

Šios gairės persvarstomos kartu su Reglamentu (EB) Nr. 1488/96, kaip numatyta jo 15 straipsnio 6 dalyje.

3 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

Jis įsigalioja paskelbimo dieną.

Priimta Briuselyje, 1996 m. gruodžio 6 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

D. SPRING

---

[1] OL L 189, 1996 7 30, p. 1.

PRIEDAS

MEDA ORIENTACINIŲ PROGRAMŲ GAIRĖS

1. Reglamentu (EB) Nr. 1488/96 įsteigta programa (toliau – MEDA programa) – tai pagrindinis Europos bendrijos finansinis instrumentas Europos ir Vidužemio jūros regiono valstybių partnerystei įgyvendinti. Pagrindinis programos tikslas – skatinti ir remti Vidužemio jūros regiono partnerių ekonominių ir socialinių struktūrų reformą, visų pirma rengiantis laisvai prekybai su Europos bendrija.

2. MEDA programa įsteigta gerbiant demokratijos principus ir teisinę valstybę, taip pat žmonių teises ir pagrindines laisves, kurie yra jos pagrindiniai elementai ir kurių pažeidimas pateisintų atitinkamų priemonių ėmimąsi.

Dvišaliais protokolais įgyta patirtis

3. MEDA programa skirta vystyti patirtį, įgytą veikiant perorientuotos Vidužemio jūros regiono politikos instrumentus, t. y. dvišalius finansinius protokolus ir regioninio bendradarbiavimo priemones. Po keturių finansinių protokolų su Vidužemio jūros regiono partneriais kartų&#25; tapo būtina bandyti tobulinti bendradarbiavimo veiklos vykdymo sistemą. Jei norima, kad MEDA programa gebėtų priimti žymiai suintensyvėjusio bendradarbiavimo metamą iššūkį, tiek naujose, tiek esamose srityse, būtina didinti programos lankstumą. To reikia siekiant išvengti bendradarbiavimo pastangų išsisklaidymo per plačioje veikloje ir per daugelį naudos gavėjų bei suteikti lengvatų skubiam ir veiksmingam įsipareigojimų bei kreditų mokėjimo įgyvendinimui. MEDA programa taip pat turi gebėti prisitaikyti, kai įgyjama patirties ja įgyvendinant ir Vidužemio jūros regiono partnerių poreikiams bei prioritetams besiplėtojant pagal socialinius bei ekonominius iššūkius. Visų pirma, turėtų būti išlaikytas pakankamai didelis nesusisietajai biudžetinei paramai orientacinėms programoms skiriamų sumų lankstumas, kad finansinės išmokos būtų suderintos su reformų tempu ir pasiekta makroekonominės stabilizacijos pažanga.

Daugiamečių programų rengimas

4. Ypatingą MEDA programų lankstumą reikia papildyti aiškia programų rengimo metodika, kad planavimas ir įgyvendinimas būtų veiksmingesni. Ypač būtina apytikriai informuoti partnerius apie išteklius, kurie bus skirti per ateinančius metus. Toks daugiamečių programų rengimas padidins vidutinės trukmės politinį poveikį turinčių intervencijų galimybes. Reglamente (EB) Nr. 1488/96 (toliau – MEDA reglamentas) nurodyta orientacinė 3 424,5 mln. ECU suma laikotarpiui nuo 1995 m. iki 1999 m. ([1]), kuri turi būti paskirstyta tarp dvišalių programų ir regioninės programos. Orientacinės MEDA programos turėtų nustatyti veiklą, kuri padeda siekti platesnių partnerystės tikslų. Tačiau svarbus naujo programų rengimo metodo principas yra tas, kad jas galima persvarstyti pagal vykdymo pažangą, kartu su orientaciniais dvišaliais finansiniais asignavimais. Bus stengiamasi užtikrinti viešumą, pakankamą projekto stebėseną ir bendrą veiklos, vykdomos naudojant biudžeto išmokas, tinkamumą.

Strateginės intervencijos

5. Sėkminga Vidužemio jūros regiono partnerių socialinė ekonominė plėtra galiausiai priklausys nuo jų pačių pastangų. Taigi, tam, kad būtų veiksmingos, orientacinės programos turi būti grindžiamos bendru ekonominių, socialinių ir politinių iššūkių, su kuriais susiduria kiekvienas partneris ir regionas apskritai, supratimu. Todėl būtina išankstinė MEDA programos sėkmės sąlyga – reguliarus ir turiningas dialogas tiek dvišaliu, tiek regioniniu lygiu. Orientacinės programos sutelks dėmesį į ribotą skaičių prioritetinių sektorių, kurie bus nustatyti pasitarus su šiomis šalimis, taip pat ir koordinuojant su valstybių šalių ir kitų rėmėjų dvišalėmis pastangomis, visų pirma tose srityse, kuriose Bendrija gali įnešti didžiausią indėlį pasitelkdama savo patirties ir įgūdžių išteklius. Siekdama šio tikslo Komisija pasirūpins būtinu programų rengimo ir jų įgyvendinimo koordinavimu su valstybėmis narėmis ir kitais rėmėjais, kad būtų užtikrinta geriausia sinergija su atitinkama jų veikla ir intervencijomis. Komisija ir valstybės narės artimai konsultuosis projektuodamos ir rengdamos orientacines programas ir formuluojant atskirus projektų pasiūlymus. Kiekviena orientacinė programa ir projekto pasiūlymas turi turėti nuorodą į atitinkamas ankstesnės patirties ir rezultatų studijas.

([1]) 1995 m. birželio 12 d. Kanų Europos Taryba pritarė 4 685 mln. laikotarpiuiECU dydžio Vidužemio jūros regiono trečiųjų šalių bendrajam finansiniam biudžetui nuo 1995 m. iki 1999 m. Didžiąją jo dalį sudaro 3 424,5 mln. ECU MEDA programa. Likusi dalis skirta konkretiems šalių protokolams ir teminėms biudžeto eilutėms.

6. Kadangi Komisija siekia tvarios ekonominės ir socialinės plėtros tikslo, atlikdama orientacinių programų analizę ir nurodydama bei rengdama bendradarbiavimo programas, ji atidžiai svarstys aplinkosauginės pusiausvyros, finansinio ir ekonominio gyvybingumo, tvarumo, lyčių atsiliepimų ir vietinių institucijų (įskaitant mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros bei technologijos perdavimo institucijas) pajėgumo klausimus. Analizuodama toliau Komisija atidžiai apsvarstys ankstesnės Bendrijos veiklos ir valstybių narių bei kitų rėmėjų remiamų veiksmų veiksmingumą. Tokios tikslinės grupės kaip vargingiausi gyventojų sluoksniai, moterys ir jaunimas, turėtų sulaukti ypatingo analizės dėmesio. Dvišaliu lygiu MEDA programa teiks paramą partneriams pereinamosios ekonomikos ir socialinės bei ekonominės pusiausvyros stiprinimo srityse. Poveikio aplinkai įvertinimo formos bus reikalingos atitinkamiems dvišalių ir regioninių programų projektams pagal šios srities Bendrijos teisės aktus. Kai reikia, pagal MEDA reglamento II priedą Komisija turėtų įtraukti į projekto pasiūlymą atitinkamą sąlygotumą ir užtikrinti *Bretton Woods* kriterijų laikymąsi.

7. i) Regiono ekonomikos susiduria su bendru darbo vietų kūrimo ir pragyvenimo lygio kėlimo iššūkiu didelio demografinio augimo fone. Būtinas plėtros spartėjimas gali būti pasiektas tik didesniu konkurencingumu pasaulio ekonomikoje. Tai reikalauja gerinti, *inter alia,* partnerių novatoriškumo gebą. Palaipsniui įdiegusios laisvą prekybą, Vyriausybės turi palikti erdvės privataus sektoriaus skatinamam augimui ir užsienio investicijoms. Patikimą makroekonominę vadybą turi papildyti į augimą ir investicijas orientuota ekonominė politika ir norminė bazė. Orientacinėse programose planuojant intervencijas bus atsižvelgiama į kiekvienos ekonomikos savybes.

ii) Ekonomikos augimą turi lydėti didesnė socialinė sanglauda. Išlieka pagrindinių paslaugų, pvz., švietimo, sveikatos apsaugos, socialinės apsaugos tinklų, apgyvendinimo ir vandens prieigos nelygybė, kuri mažina žymios partnerių gyventojų dalies išgyvenimo galimybes ir turi neigiamą poveikį ilgalaikėms augimo perspektyvoms. Šie poreikiai turi būti skubiai patenkinti gerinant paslaugų kokybę ir jų suteikimo veiksmingumą. Strateginės intervencijos būtinos bendrai žmoniškųjų išteklių plėtrai, nes tai yra didžiausias regiono ateities turtas. Pavyzdžiui, jaunimo ir moterų integracija į darbo vietas yra svarbus regiono socialinės plėtros veiksnys.

Dvišalės ir regioninės programos turi papildyti viena kitą

8. Parama bus teikiama per MEDA reglamente nurodytas priemones. Be to, iš vykstančio dialogo su partneriais tapo įmanoma parengti toliau pateikiamas bendrąsias gaires.

9. Dvišaliu ir regioniniu lygiu vykdoma veikla turi būti papildanti viena kitą ir (arba) palaikanti viena kitą, kad politinis ir ekonominis MEDA programos poveikis būtų tvarus ir veiksmingiau siekiama Barselonos deklaracijoje bendrai užsibrėžtų tikslų. Remdamasi nuosava patirtimi Sąjunga mano, kad jos partnerių būsimos sėkmės ir stabilumo laidas – didesnis tarpusavio bendradarbiavimas ekonomikos, socialinių reikalų ir politikos srityse. Kliūčių pašalinimas paskatins masto ekonomiką ir sudarys geresnes rinkos galimybes, taip paskatindamas investicijas, palengvindamas keitimąsi idėjomis ir didindamas tarpusavio supratimą. Regioninė orientacinė programa atspindės Barselonos proceso pažangą imantis veiksmų daugiašaliu lygiu ekonomikos srityje, kaip nustatyta suderintoje deklaracijoje, ir sustiprins decentralizuoto bendradarbiavimo veiklą. Tačiau regioninė veikla nepakeis dvišalės veiklos finansavimo. Kiekviena orientacinė dvišalė programa aprėps informaciją apie visą veiklą, finansuojamą pagal bet kokią Bendrijos regioninę bendradarbiavimo programą, kuri turi ar turės įtakos konkrečiai šaliai partnerei.

Decentralizuotas metodas

10. Siekdama veiksmingiau pasiekti tikslinius gyventojų sluoksnius ir išplėsti įvairių pilietinės visuomenės dalių, įtrauktų į Vidužemio jūros regiono valstybių partnerystės taikymo sritį, dalyvavimą MEDA programoje, Komisija sieks rengti ir vykdyti savo veiklą kartu su veikiančiaisiais subjektais, kurie yra tiesiogiai susiję arba turi būtinos patirties sėkmingai parengti ir įgyvendinti intervencijas. Komisija kreips didelį dėmesį į stropią tokių programų vadybą ir periodinę jų poveikio apžvalgą.

Dvišalės orientacinės programos

11. Kalbant apie dvišales programas, prioritetai turi būti nustatyti atsižvelgiant į kiekvienos šalies ekonomikos ir visuomenės plėtros etapą, taip pat ir į institucijų pajėgumą. Atsižvelgiant į bendradarbiavimo susitarimų sudarymą ar įgyvendinimą, orientacinės programos turi būti rengiamos atsižvelgiant į Vidužemio jūros regiono partnerių poreikius, jų gebėjimą panaudoti lėšas ir struktūrinės reformos pažangą, taip pat ir į jų nustatytus prioritetus, ypač tuos, kurie paaiškėja iš ekonominio dialogo išvadų ir pačių bendradarbiavimo susitarimų. Bus dedamos didelės pastangos skatinti programas, kurios galėtų prisidėti plėtojant demokratiją ir pagarbą žmogaus teisėms. Tarp finansinei paramai teikti tinkamos ekonominės ir socialinės plėtros aspektų ir sričių, pirmaisiais MEDA programos metais pagrindiniai dvišalių orientacinių programų tarp Bendrijos ir atskirų Vidužemio jūros regiono partnerių požymiai yra tokie:

12. *Dėl Mahrebo:*

— parama Marokui turi būti grindžiama dviem pagrindinėmis viena kitą papildančiomis kryptimis. Pirmoji skirta socialinės ekonominės pusiausvyros gerinimui per kaimo plėtros, vandens tiekimo ir socialinių paslaugų plėtros, visų pirma švietimo ir sveikatos apsaugos, priemones. Šiuo aspektu būtina atsižvelgti ir į šiaurės provincijų poreikius. Antroji kryptis susijusi su parama pareinamajai ekonomikai Bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo kontekste ir visų pirma aprėpia biudžetinę paramą vidutinės trukmės makroekonominio stabilizavimo strategijai ir plačioms struktūrinėms reformoms, taip pat ir įmonių konkurencingumo didinimo priemonėms;

— parama Tunisui turi būti grindžiama dviem pagrindinėmis viena kitą papildančiomis kryptimis. Pirmoji skirta paramai pareinamajai ekonomikai Bendradarbiavimo susitarimo įgyvendinimo kontekste ir daugiausia aprėpia tokią veiklą: biudžetinę paramą ekonomikos reformoms, pagalbą ekonomikos kėlimui (įskaitant finansinio sektoriaus plėtrą), vidaus investicijų skatinimas profesinio mokymo ir ekonomikos infrastruktūros modernizavimo programa. Antroji kryptis – socialinės pusiausvyros stiprinimas – visų pirma numato veiklą, remiančią kaimo sričių plėtrą ir darbo vietų kūrimą, įskaitant mažųjų įmonių kūrimą;

— intervencijos padėti Alžyrui turi būti grindžiamos dviem pagrindinėmis viena kitą papildančiomis sritimis. Pirmoji skirta remti socialinės ekonominės pusiausvyrą tobulinant socialinės gerovės instrumentus, kad per trumpą laiką būtų patenkinti svarbiausieji socialiniai poreikiai ir sukurtos darbo vietos, taip pat – remti aprūpinimo būstu sektorių. Turi būti imamasi ir aplinkosaugos priemonių. Antrąją kryptį sudaro parama pereinamajai ekonomikai per struktūrinio derinimo, mažų ir vidutinių įmonių (MVĮ) kūrimosi skatinimo programas, pramoninio restruktūrizavimo ir modernizavimo bei finansų sektoriaus plėtros programa.

13. *Dėl Mašreko:*

— parama Egiptui turi būti grindžiama dviem pagrindinėmis viena kitą papildančiomis kryptimis. Didžiąją finansinio bendradarbiavimo dalį turi sudaryti socialinės pusiausvyros stiprinimas. Jis aprėpia socialinės plėtros fondo rėmimą paslaugoms gerinti, skurdui mažinti ir darbo vietoms kurti, kartu vykdant pradinio lavinimo reformos programą. Turi būti imamasi ir aplinkosaugos priemonių. Antrąją kryptį sudaro parama pereinamajai ekonomikai, aprėpianti pramonės modernizavimo programą, profesinio mokymo ir finansinio sektoriaus gilinimo bei platinimo programą;

— bendradarbiavimą su Jordanija daugiausią turėtų sudaryti struktūrinio koregavimo programa, kuri turi teikti būtiną biudžetinę paramą, skirtą stabilizuoti esamą didelį makroekonominį disbalansą ir skatinti struktūrines ekonomikos reformas, atsižvelgiant į jautriausius socialinius sektorius. Gali būti vykdomos ir kitos operacijos, pvz., įmonių skatinimo rizikinio kapitalo sukūrimas. Socialinių reikalų srityje gali būti imamasi profesinio rengimo priemonių, taip pat ir aplinkos apsaugos veiklos;

— Libanui skirtoje programoje parama toliau turėtų būti teikiama rekonstrukcijos procesui. Socialinės ekonominės pusiausvyros srityje didžiausią dėmesį reikia skirti valstybės administravimo gebos tvirtinimui, įskaitant vietines institucijas ir valstybinių tarnybų veiksmingumą. Taip pat reikalingos intervencijos vandens ir aplinkos apsaugos sektoriuje. Dėl pereinamosios ekonomikos reikia remti rekonstrukciją, privataus sektoriaus skatinimą, rizikinį kapitalą, profesinį mokymą ir sertifikavimo priemones;

— Sirijos atveju, siekiant padėti palaipsnei ekonomikos liberalizacijai, bendradarbiavimo dėmesys telkiamas į administravimo, ypač viešųjų paslaugų ir socialinių tarnybų, savivaldos ir centrinių ministerijų stiprinimą. Tuo turi būti siekiama dviejų tikslų: sudaryti palankesnę aplinką privačiam sektoriui ir pagerinti gyventojų gyvenimo sąlygas. Parama taip pat turėtų būti teikiama bankininkystės sektoriui modernizuoti;

— nuo 1993 m. Europos Sąjunga buvo didžiausias Palestinos Vyriausybės finansinis partneris. Svarbiausias šio bendradarbiavimo tikslas buvo skatinti Palestinos ekonomiką, kad sumažėtų jos priklausomybė nuo Izraelio, vystant jos gamybinę bazę ir padedant jai integruotis į regiono ir tarptautinę prekybą. Pagalbos prioritetai turi būti pagrindinės infrastruktūros rekonstrukcija ir atkūrimas, taip pat parama Palestinos institucijų kūrimo procesui ir privataus sektoriaus plėtrai.

14. Turkijos programos prioritetai bus intervencijos, susijusios su būtina ekonomine adaptacija ir parama socialinėms paslaugoms bei aplinkosaugai, o bendrasis tikslas – remti muitų sąjungos įkūrimą. Taigi, reikia imtis priemonių skatinti MVĮ konkurencingumą ir plėtoti administravimą per institucijų bendradarbiavimą. Be to, reikia vykdyti projektus ir programas aplinkosaugos srityje. Socialinių sektorių veikla turi sutelkti dėmesį į vargingųjų poreikius, švietimą ir sveikatos apsaugą.

Parama pereinamajai ekonomikai

15. Vidužemio jūros regiono šalims partnerėms reikalinga pagalba pasirengti laisvai prekybai su Bendrija ir pakelti pragyvenimo lygį. Platesnis Bendrijos intervencijų tikslas bus didinti partnerių ekonomikų konkurencingumą, siekiant tvarios ekonominės plėtros, visų pirma per eksporto veiklos rodiklių pagerinimą.

Šiuo tikslu pagalba bus teikiama visų pirma tokiose srityse:

— palankios aplinkos sukūrimas stiprinant makroekonominę bazę ir teisės aktų bei institucijų, būtinų konkurencinei rinkos ekonomikai, sukūrimas, kas yra būtinas ekonomikos ir socialinės plėtros pagrindas. Šiuo tikslu struktūrinio koregavimo operacijos turėtų būti remiamos artimai bendradarbiaujant su *Bretton Woods* institucijomis, kai partneriai jau įgyvendina būtinas reformas;

— reikiamos teisinės ir administracinės bazės sukūrimas, kuri būtų stabili, patikima ir atitiktų Europos ir Vidužemio jūros regiono valstybių partnerystės tikslus;

— prekybos skatinimas, įskaitant paramą muitų ir netiesioginio apmokestinimo srityje, standartų ir veterinarijos bei fitosanitarijos normų suderinimas, taip pat ir eksporto skatinimo programos;

— teisės aktų ir standartų suderinimas ir institucijų stiprinimas aplinkosaugos srityje;

— finansinė sektoriaus plėtra per paramą politikos lygiu ir parama stiprinant centrinius bankus, kuriant komercinius bankus ir plečiant bei gilinant finansines rinkas; ypatingas dėmesys bus teikiamas vidaus indėliams ir investicijoms stimuliuoti, taip pat investicijoms į regioną, ypač europinėms, skatinti. Ypač svarbu gerinti finansinių paslaugų prieigą, visų pirma – privačioms MVĮ;

— verslo rodiklių gerinimas, visų pirma modernizuojant MVĮ, verslo konsultacijomis, mokymu ir informavimu taip pat agituojant ir skatinant kurti naujas;

— verslo bendradarbiavimas tarp Europos ir Vidužemio jūros regiono įmonių, ypač MVĮ, per, pvz., tinklų kūrimą, bendras įmones, licencijavimą, franšizės paslaugas, subrangą ir specializuotus paslaugų centrus;

— privatizacijos skatinimas, siekiant užtikrinti veiksmingą nuosavybės, vadybos ir kontrolės perdavimą privačiam sektoriui;

— bendradarbiavimas energetikos, transporto, vandens ir telekomunikacijų sektoriuose dėl politikos, infrastruktūros ir tinklų tarpusavio sujungimo ir sąveikumo, paslaugų teikimo kokybės gerinimo ir kainos mažinimo, pramoninis bendradarbiavimas, įskaitant pramonines zonas ir mokslinių tyrimų bei technologinės plėtros;

— parama smulkiosioms įmonėms, siekiant skatinti verslininkus ir padėti integruoti visus visuomenės segmentus į ekonomikos augimo procesą;

— žmoniškųjų išteklių plėtra gerinant vadybą, tikslų parinkimą ir profesinio bei vadovų mokymo kokybę;

— partnerių inovacijų sistemų gerinimas tobulinant mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros pajėgumą bei technologijos perdavimo mechanizmus ir paramą atitinkamos nacionalinės inovacijų politikos plėtrai.

Socialinės ekonominės pusiausvyros stiprinimas

16. Siekiant sumažinti pereinamosios ekonomikos artimiausios perspektyvos išlaidas ir geriau parengti visuomenes ateičiai, itin svarbu, kad šį procesą lydėtų atitinkamos socialinės politikos priemonės.

— Kaimo plėtra išlieka pagrindinė kovos su skurdu ir gyvenimo kokybės skirtumo tarp kaimo ir miesto gyventojų didėjimo išvengimo strategija. Didelė Viduržemio jūros regiono partnerių gyventojų dalis lieka kultūriškai ir ekonomiškai susijusi su kaimu. Augantis masinis išvykimas į miesto rajonus gali turėti rimtas socialines, politines ir aplinkosaugines pasekmes. Žemės ūkio veiksmingumo didinimas turi suvaidinti svarbų vaidmenį gerinant kaimo pragyvenimo lygį, lygiai taip pat, kaip ir mažų bei smulkių įmonių kūrimasis. Reikalingos ir tikslinės programos, skirtos pagrindiniams poreikiams, pvz., pagrindinėms sveikatos apsaugos ir švietimo paslaugoms, vandens tiekimui ir kanalizacijai, taip pat ir energetikai.

— Ypatingas dėmesys turėtų būti kreipiamas aplinkos pusiausvyrai šalyse partnerėse išsaugoti, remiant aplinkosaugos įvertinimo, vadybos, įstatymų leidybos ir vykdymo priežiūros srities pajėgų didinimą. Palūkanų subsidijos gali būti suteikiamos Europos investicijų banko paskoloms, taip sumažinant aplinkosaugos projektų aplinkos gerinimo išlaidas.

— Turėtų būti remiamos gyvenimo sąlygų kaimo vietovėse gerinimo programos, įskaitant, tam tikrais atvejais, socialinės saugos tinklų plėtrą prevencine įdarbinimo politika ir kovos su skurdu priemonėmis. Tai gali būti padaryta per socialinį fondą, kuris skatina darbo vietų kūrimą nepasiturintiems socialiniams sektoriams ir taip pat remia tikslines sveikatos apsaugos ir švietimo priemones. Pagalba gali būti teikiama socialinės politikos formulavimui, ypač sveikatos ir bedarbystės draudimo bei pensijų sistemų srityse.

— Turėtų būti remiamas socialinės infrastruktūros ir socialinių paslaugų teikimo tobulinimas. Kaip strateginio tikslo sumažinti gyventojų augimą dalis gali būti finansuojama pirmoji medicinos pagalba. Taip pat turėtų būti remiamas aprūpinimo atitinkamu būstu skatinimas.

— Turėtų būti remiamas švietimo ir mokymo srities paslaugų teikimo gerinimas, ypač susijęs su mergaičių ir moterų pradiniu švietimu ir profesiniu lavinimu, ypač kaimo vietovėse.

— Priemonės, skatinančios didesnį bendradarbiavimą žuvininkystės ir tvaraus jūros išteklių eksploatavimo srityje.

Pilietinės visuomenė kūrimas

17. Pilietinės visuomenės kūrimą reikėtų remti priemonėmis, skirtomis skatinti pagarbą žmogaus teisėms, demokratizacijai ir teisinei valstybei. Parama tokioms priemonėms gali aprėpti decentralizuotą bendradarbiavimą. Reikia stimuliuoti mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srities bendradarbiavimą, suvedant privačius ir valstybinius veikiančiuosius subjektus. Remtina kultūrinė veikla, skatinanti dialogą ir mainus tarp kultūrinių grupių ir tinklų. Viduržemio jūros regioną aprėpianti informacinė ir ryšių veikla turėtų būti stiprinama plėtojant tikrąją Europos ir Viduržemio jūros regiono informacinę visuomenę. Socialiniai partneriai ir nevyriausybinės organizacijos turėtų būti paskatintos imtis aktyvaus vaidmens.

Regioninės orientacinės programos gairės

18. Regioninis bendradarbiavimas turi papildyti dvišalį bendradarbiavimą ir būti skirtas trims pagrindinėms Europos ir Vidužemio jūros regiono valstybių partnerystės sritims. Tarp finansinei paramai teikti tinkamos ekonominės ir socialinės plėtros aspektų ir sričių, paminėtų Barselonos deklaracijoje ir MEDA reglamento II priede, pagrindiniai dabartinių regioninių orientacinių programų tarp Bendrijos ir Vidužemio jūros regiono partnerių požymiai yra nurodyti toliau. Turi būti tinkamai atsižvelgta į pažangą, padarytą susitikimuose, organizuotose Barselonos tarpministerinės konferencijos paskesnių priemonių kontekste. Bendrasis tikslas turi būti skatinti geresnį supratimą tarp partnerių per tinkamesnį susipažinimą su regioninėmis problemomis, politikos, ekonomikos, socialinėje ir kultūros srityse, lengvinti keitimąsi geriausia metodika ir perduoti patirtį bei skatinti jungtinius bendrų interesų projektus. Be to, Europos Sąjunga toliau teiks paramą Vidurio Rytų taikos procesui.

19. Politikos srities dvišalėmis programomis, vykdant MEDA reglamento taikymo srities priemones, parama gali būti teikiama:

— demokratijos ir pagarbos žmogaus teisėms plėtrai,

— Vyriausybinių institucijų skaidrumo ir veiksmingumo tobulinimui,

— pasitikėjimui didinti, kad regione būtų padidintas stabilumas.

20. Ekonomikos ir finansų srityje parama bus teikiama pasirengti laisvai prekybai, skatinant konkurencingumą ir lengvinant pereinamosios ekonomikos laikotarpį, visų pirma muito mokesčių reglamentų, kilmės taisyklių, statistikos, normų ir veterinarijos bei fitosanitarijos normų, taip pat ir bankininkystės bei vertybinių popierių rinkų srityse.

Reikiamų priemonių bus imtasi transporto, energetikos (kur Europos ir Vidužemio jūros regiono energetikos forumas bus koordinacinis instrumentas), telekomunikacijų bei informacijos technologijos, regioninio bendradarbiavimo, turizmo, aplinkosaugos, mokslo bei technologijos, vandens bei žvejybos srityse. Taip pat bus remiamas mokslinių tyrimų ir plėtros centrų bei ekonomikos subjektų tinklų kūrimas siekiant padėti patirties perdavimui ir bendrų įmonių bei verslo galimybių plėtrai.

21. Socialinių reikalų ir kultūros sferoje Europos Sąjungos ir Vidužemio jūros regiono partnerių pilietinių visuomenių mainų decentralizuotos programos bus įgyvendintos akademinėje, žiniasklaidos, vietos valdžios, technologijos ir kitose bendrų interesų srityse.

Bus imamasi papildomų priemonių, pvz., dialogų, bendrų interesų projektų ar tinklų kūrimo, kaip nustatyta pagal Europos ir Vidužemio jūros regiono valstybių partnerystės programą, skirtų remti vietos valdžią, kultūrinį dialogą, žiniasklaidą, jaunimo mainus, pilietinės visuomenės mainus. Bus stiprinama mokslinių tyrimų ir technologijos plėtra, technologijų perdavimas, informacijos ir ryšių veikla, remiantis modernia informacine technologija.

Ir galiausiai, gali būti teikiama techninė pagalba, kurios tikslas – kova su narkotikais, terorizmu ir tarptautiniais nusikaltimais. Priemonės gali būti skirtos keitimuisi informacija ir patirtimi, duomenų suderinamumui ir teisinių sistemų stiprinimui.

Periodiniai persvarstymai ir *ex post* įvertinimas

22. Komisija skirs didžiulį dėmesį stropiai dvišalių ir regioninių orientacinių programų ir per jas finansuojamų atskirų projektų bei programų vadybai. Jos bus periodiškai persvarstomos ir įvertinamos po įvykdymo. Tokia analizė aprėps įvertinimą, kiek buvo pasiekti saviti tikslai, įvairios veiklos ekonominį veiksmingumą ir rentabilumą, taip pat ir jų įnašą į Europos ir Vidužemio jūros regiono valstybių partnerystę bendrai. Ypatingas dėmesys taip pat bus skiriamas tam, kaip orientacinės programos ir projektai sprendė pagrindines problemas, nurodytas šiose gairėse. Tokios analizės rezultatai bus pranešti valstybėms narėms.